

HANDBOEK CARDIOVASCULAIR RISICOMANAGEMENT

Kooy A. Handboek cardiovasculair risicomanagement. Preventie, diagnostiek en behandelstrategieën volgens nieuwe richtlijnen. Houten: Prelum uitgevers, 2012. 341 pagina's, € 49,75. ISBN 978 90 8562 097 6. www.handboek-cvrm.nl

Doelgroep Medisch studenten, vasculair verpleegkundigen, praktijkondersteuner somatiek (in opleiding), huisartsen (in opleiding), medisch specialisten zoals internisten, cardiologen en neurologen.

Inhoud Het boek is opgebouwd uit 6 delen, samen 23 hoofdstukken met 18-172 referenties per hoofdstuk: 1) Hart- en vaatziekten: epidemiologie, pathofysiologie en risico schatting; 2) Cardiovasculaire risicopatiënten; 3) Cardiovasculaire risicofactoren; 4) CVRM: behandelstrategieën volgens de nieuwe richtlijn; 5) Zorg op maat: bewuste behandelkeuzes en suc-

cesfactoren bij CVRM; 6) Toepassing, onder andere een kenmistest (inclusief antwoorden) en casuïstiekvragen.

Oordeel Een uitgebreid en mooi boek over nut en noodzaak van CVRM met veel referenties. Zeer toegankelijk geschreven met mooie illustraties, tabellen en een kennistoets plus casuïstiekvragen. Voor iedere huisarts met meer dan normale interesse in CVRM een aanrader en een must voor iedereen die onderwijs over CVRM geeft. Het geeft inzicht op basis van welke onderzoeksuitkomsten het huidige beleid is gevormd. Het besteedt ook aandacht aan de mondiale ontwikkeling op het gebied van hart- en vaatziekten.

Omdat het boek regelmatig een aanzet geeft tot toekomstige ontwikkelingen, kan de lezer over het huidige CVRM-beleid soms in twijfel geraken. Een voorbeeld is het hoofdstuk over de cardiovasculaire risicopatiënt met chronisch inflammatoir darmlijden. Dit onderwerp ontbreekt nog geheel in de huidige richtlijn, maar zal er mogelijk in de toekomst wel in betrokken worden.

Het inspireert om verder te denken over de richting waarin het CVRM zich kan ontwikkelen en waar in de eigen praktijk de aandacht in de toekomst op gericht kan worden. ■

Joke Lanphen

Waardering: ●●●●

WERELDARTS

Suurmond J, Seeleman C, Stronks K, Essink-Bot M-L. Een arts van de wereld. Etnische diversiteit in de medische praktijk. Houten: Bohn Stafleu van Loghum, 2012. 220 pagina's, € 44,95. ISBN 978 90 313 91462.

Dit boek bespreekt aan de hand van casuïstiek de invloed van etnische en culturele diversiteit op ziekte, ziektebeleving en zorg. Het boek is vooral bedoeld voor onderwijs en refereert aan de specifieke culturele competenties die artsen volgens het raamplan 2009 moeten bezitten. Het doel is artsen bewust te maken van de manier waarop etnische herkomst van de patiënt een rol kan spelen in de zorg en om handvatten aan te reiken voor de afstemming van de zorg op patiënten uit verschillende etnische groepen.

Het boek begint met een uitstekende inleiding over de begrippen etniciteit en cultuur, over culturele competenties en over de verschillende groepen eerste- en tweedegeratiemigranten in ons land. De sterke toename van mensen uit Afghanistan, Irak, de voormalige Sovjet-Unie en Polen reflecteert de wereldgebeurtenissen van de afgelopen 15 jaar. Wij kunnen ons in Nederland niet onttrekken aan deze mondiale ontwikkelingen en moeten dus echt 'artsen van de wereld' zijn.

De tweeëntwintig casus betreffen mensen uit dertien verschillende landen met verschillende migratieachtergrond en verblijfsstatus (vluchtelingen, ongedocumenteerden) en uiteenlopende somatische aandoeningen (onder andere anemie, hypertensie, vitamine D-gebrek, hiv, vruchtbaarheidsproblemen) of psychische problemen (zoals schizofrenie, depressie,

PTSS, somatisatie). In elke casus komen ook contextuele aspecten aanbod, zoals de leef- en werksituatie van de migrant en ervaren discriminatie. Terecht is er veel aandacht voor interculturele communicatie, bijvoorbeeld over taboebeladen onderwerpen. Een open en respectvolle communicatie met empathie zijn immers essentieel om wederzijds begrip te bereiken. Uit onderzoek, zoals van huisarts Hans Harmsen, weten we dat dit doorslaggevend is voor patiënttevredenheid en therapietrouw.

In deze tweede druk zijn twee casus toegevoegd en is veel recente kennis verwerkt op het gebied van etnische gezondheidsverschillen. De casuïstische opzet heeft een nadeel. Informatie over specifieke onderwerpen (bijvoorbeeld over etnische verschillen in farmacotherapie) staat niet bij elkaar en is, begrijpelijkerwijs, niet specifiek op de huisarts toegesneden. Hoewel het boek interessant is voor alle huisartsen, want in elke praktijk zijn tegenwoordig patiënten te vinden met wortels buiten Nederland, is het niet zo handig om iets op te zoeken voor de dagelijkse praktijk, of om diepgaande kennis over de verschillende onderwerpen op te doen. Maar het boek is een aanrader voor het onderwijs en voor een ieder die nieuwsgierig is naar wat er allemaal kan spelen bij patiënten van allochtone herkomst. ■

Maria van den Muijsenbergh

Waardering: ●●●

